

**T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES**

ESAS NO : 2021/421
KARAR NO : 2021/381
KARAR TR : 05/07/2021

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un 25 ve 36. maddeleri uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılan davanın ADL YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESİ GEREKTİRİLMİŞTİR.

K A R A R

Davacı : .A.
Davalı : Düzce 1 Jandarma Komutanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Düzce Valiliği Merkez Jandarma Trafik Kısım Komutanlığı tarafından yapılan denetim sırasında, sürücü belgesi olmadan araç kullandığından bahisle, davacı adına 28/09/2020 tarihli ve IU-018482 seri-sıra sayılı, tescil yaptırmadan elektrikli bisiklet kullandığından bahisle, 28/09/2020 tarihli ve IU-018483 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanakları düzenlenerek, davacıya sırasıyla 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 36. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca 2.473 TL, 25. maddesi uyarınca 288 TL idari para cezası verilmiş, ayrıca tescil kaydı yapılmaya kadar elektrikli bisiklet trafikten men edilmiştir.

2. Davacı, idari para cezalarının iptali ile elektrikli bisikletin iadesi istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYU MAZLIK KARARINA KARŞI BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Düzce 1. Sulh Ceza Hâkimliği 30/12/2020 tarihli ve D. 2020/2956 sayılı kararı** ile, başvuruya konu idari para cezası ile birlikte, elektrikli bisiklet hakkında *trafikten men edilmesi ve yediemin deposuna kaldırılması* ekinde bir karar da verildiği ve dava konusu edildiği belirtilerek, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8. maddesinde yer alan düzenleme nedeniyle başvurunun çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, başvurunun görev yönünden reddine karar verilmiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

4. Davacı, bu kez, idari para cezalarının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Bolu İdare Mahkemesi 29/04/2021 tarihli ve E.2021/212 sayılı kararı** ile, davanın sadece idari para cezalarının iptali istemiyle açıldığı, idari yargının görev alanına giren men kararının dava konusu edilmediği, 5326 sayılı Kanun'da idari yargının görev alanına girmediğini belirten bir düzenleme bulunmayan idari para cezalarına karşı 5326 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasının düzenlendiği belirtilerek, bu durumda salt para cezalarının iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünün anılan Kanun'un 27.

maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyu mazlık Mahkemesine ba vurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermi tir.

III. LG L HUKUK

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "*Geçici trafik belgeleri ile geçici tescil plakaları*" ba lıklı 25. maddesi öyledir:

"Tescilsiz olup, karayolunda geçici olarak kullanılacak araçlara mali mesuliyet sigortası yaptırılmı olmak artı ile ilgili tescil bürosundan geçici trafik belgesi ile geçici tescil plakası alınması zorunludur.

Geçici trafik belgeleri ve geçici tescil plakalarının çe itleri, verilme artları, geçerlilik süreleri, nicelik ve nitelikleri, yurt dı ndan getirilecek veya yurt dı na götürülecek olan araçlara geçici tescil plakası verilmesi artları ile di er esaslar yönetmelikte belirtilir.

(Yeniden Düzenleme : 21/5/1997-4262/4 md.) Bu madde hükümlerine uymayanlar 3 600 000 lira para cezası ile cezalandırılırlar. Ayrıca, trafik zabıtasınca bu geçici belge ve plakalar iptal edilerek, araçlar trafikten men edilir.

Ayrıca, trafik zabıtasınca bu geçici belge ve plakalar iptal edilerek, araçlar trafikten men edilir."

7. Aynı Kanun'un "*Sürücü belgesi alma zorunlulu u*" ba lıklı 36. maddesi öyledir:

"(De i ik : 24/5/2013 - 6487/18 md.)

Motorlu araçların, sürücü belgesi sahibi olmayan ki iler tarafından karayollarında sürülmesi ve sürülmesine izin verilmesi yasaktır.

Araçlar, Yönetmelikte sınıfları belirtilen sürücü belgelerine sahip sürücüler ile çok taraflı anla malara göre sürücü belgesi bulunan veya geçerli uluslararası sürücü belgesi olan ki ilerce sürülebilir.

Buna göre;

a) Sürücü belgesi olmayanların,

b) Mahkemelerce veya Cumhuriyet savcılıklarınca ya da bu Kanunda belirtilen yetkililerce sürücü belgesi geçici olarak ya da tedbiren geri alınanların,

c) Sürücü belgesi iptal edilenlerin,

araç kullanarak trafi e çıktıklarının tespiti hâlinde, bu ki ilere 1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir. Ayrıca, aracın sürücü belgesiz ki ilerce sürülmesine izin veren araç sahibine de tescil plakası üzerinden aynı miktarda idari para cezası verilir."

8. Uyu mazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dı nda trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına kar ı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; kanunda idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Kanun'da gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye i aret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamı olması kar ısında ve göreve ili kin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmü tür.

9. Öte yandan 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3.maddesini de i tiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi öyledir:

“ (1) Bu Kanunun;

a) dari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır.”

10. Anılan Kanun’un “Ba vuru yolu” başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrası öyledir:

“idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmaması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir.”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI’nın başkanlığında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN’ın katılımlarıyla yapılan 05/07/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun’un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare Mahkemesince, anılan Kanun’un 19. maddesine göre başvuru bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından idari para cezalarının iptali istemiyle açılan dava yönünden oluşan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın incelenmesi

12. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN’in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇETİÇ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL’ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görülmüş olduğu değerlendirildi.

13. Dava, 2918 sayılı Kanun’un 25 ve 36. maddesi uyarınca verilen idari para cezalarının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

14. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre, Kabahatler Kanunu’nun, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

15. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müstesna hakkı doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişi de etkili olacaktır, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

16. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekecektir; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, devamlı yürürlükte girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

17. Di er taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış , bu sırada yapılan bir kanun de i ikli i ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmi ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

18. ncelenen uyu mazlıkta, öngörülen trafik para cezalarının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmedi i anlaşılmı tır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la de i ik 3. maddesinde bu Kanun'un, idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı belirtildi inden, idari para cezalarına kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bolu dare Mahkemesince yapılan ba vurunun kabulü ile, Düzce 1. Sulh Ceza Hâkimli inin 30/12/2020 tarihli ve D. . 2020/2956 sayılı görevsizlik kararının *idari para cezalarının iptali istemiyle yapılan ba vuru ile ilgili kısmının kaldırılması* gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Bolu dare Mahkemesince yapılan BA VURUNUN KABULÜ ile, Düzce 1. Sulh Ceza Hâkimli inin 30/12/2020 tarihli ve D. . 2020/2956 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ *idari para cezalarının iptali istemiyle yapılan ba vuru ile ilgili kısmının KALDIRILMASINA,*

05/07/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN